

"ΠΟΛΥ ΚΑΚΟ ΓΙΑ ΤΙΠΟΤΕ"
10^η ΤΟΜΗ ΚΩΜΩΔΙΑ ΤΟΥ ΣΑΞΠΗΡ

1338
ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

"Όσοι παρατηρήσεις κι' εγ' έχω
να κάνω κανείς, όσοι έλλείψεις κι'
εγ' έρω στην παράστασι της κωμω-
δίας του Σαξπέρ: «Πολύ κακό για
τίποτε» (όπως αποδίδει τον τίτλον ή
μεταφραστής κ. Ποριώτης), της ό-
ποιας ή πρώτη έδωθη την παραθεω-
σαν Δευτέραν εις τό θέατρον 'Ανδρα-
δών, ή δέξια της προσπάθειάς της. Καθ
Καταρίνας 'Ανδραδών ν' αρχίσω τη
θερινή της εργασία στην 'Αθήνα με
Σαξπέρ δεν μειώνεται. Για τούτο οι
παρατηρήσεις δεν θα είχαν θέσι αν
δεν απευθύνονταν με πνεύμα φιλικό,
πνεύμα ενθαρρύνσεως, όπως ή προ-
σπάθεια συνεχίσθη. 'Ενισχύων κανείς
αυτήν ενισχύει όχι μόνον τον θίασον,
άλλά και γενικώς τό ασκικό έλληγι-
κό θέατρο.

Εις τό εξώφυλλον της πρώτης έκ-
δόσεως του έργου, τό έτος 1600, ά-
ναγράφεται ότι έπαύθη διάφορες φο-
ρές δημοσίαι, υπό των ήθοποιών του
λόδρου Τζάμπερλαιν. "Ηταν ένα από
τά δεκατέσσαρα έργα τά δεθέντα υπό
του θίασου Σαξπέρ εις τήν Αθήν
ένωπιον της Πριγκηπισούς 'Ελ αδελφ
και του Πρίγκηπος Παλατινού, 'Εκ-
λέκτορος κατά τάς έορτάς του έγιγαν
διά τους άρραδώνας και τους γάμους
του δύο αυτών Πριγκηπών. 'Εκτοτε
έπαύθη αρκετά συχνά και έπρωτι-
μο από τους θίασους γιαντι παρει-
χε παύσεις άκαιρίας εις τους ήθο-
ποιούς να αναπτύξουν τό ταλέντο
των. Τόν Νοέμβριον του 1748 τό έρ-
γον έπαύθη εις τό θέατρον «Ντρούρου
Δέιν» του Λονδίνου με Βενεδίκτον
τόν Γκάρικ και Βακρίκην τήν Πρί-
τακτρν. Μακρά είναι ή σειρά των
μεγάλων 'Αγγλων ήθοποιών, που
αναπτύχθηκαν εις τήν κωμωδίαν και
την τραγωδίαν εις τούς πρωταγωνί-
στάντας, αλλά και εις τούς δευτε-
ρευόντας ρόλους. Τό 1858 τό έργο
έδωθη εις τό θέατρον της 'Πριγκηπισ-
ούς του Λονδίνου με τον Κάρολον
Κήν ως Βενεδίκτον. Τέλος φάνομεν
εις τήν παράστασιν του θεάτρου «Ακ-
νύου», τό 1882, που άφησαν έποχήν
εις τά θεατρικά χρονικά. "Η κωμω-
δία έδωθη με Βενεδίκτον τον Χένρυ
'Ερβινγκ, Βακρίκην τήν μης 'Ελλεν
Τέρου, Κλάβτον τον Τζόνστον
Φόρμπς - Ρόμπερτσον και άλλους
σημιομένους καλλιτέχνας εις τους
λοιπούς ρόλους. 'Ο 'Αμερικανός
σκίπριος της, καθηγγητής Τζόρτζ
'Ουτέιλ έγραψε για τήν παράστασι:
«'Ο ρόλος του Βενεδίκτου είναι τό
λαμπρότερο άστέρν εις τό στέμμα
του 'Ερβινγκ. Δεν πιστεύω να έχη
δωθή σε θεατρική σκηνή τίποτε ώ-
ραιότερο». Αργότερα, τό 1908, ή
μης 'Ελλεν Τέρου έδωσε πάλιν τήν
κωμωδίαν, κατά σκηνοθεσίαν του υιού
της κ. Γκρόντον Κραίγκ. Τό έργο
είλκυσε πάντοτε τους μεγαλύτερους
ήθοποιούς και καταβάλλεται προσπά-
θεια όπως και ό ήθοποιός άκμήν που
θα υπαδύατο τον παρμικρότερον ρό-
λον είναι στη θέσι του. Αι μεγά-
λοι δημιουργοί απαιτούν μεγάλους
ερμηνευτάς. Μόνον αυτοί θα κατακτή-
σουν τό καινόν, αποκαλύπτοντες και
ζωντανεύοντες τις όμορφιάς του ποι-
ήματος. Τούτο όμως δεν σημαίνει
πως πρέπει να περιμένωμεν μέχρις
επου αποκτήσωμεν θίασον με ουου-
δαίους ήθοποιούς, όπως άξιοβν μαρι-
κοί, για να τολμήσωμεν να έρμη-
νεύσωμεν Σαξπέρ. Διότι αν δεν άρ-
χίσωμεν με τά στοιχεία που διαθέ-
τομεν, δεν μπορεί να έπιτύχωμεν, ότι
θ' αποκτήσωμεν τον θίασον αυτών.

Εις τήν προκειμένη παράστασιν ή ά-
δυναμία αυτή θα μπορούσε να βελτιώ-
θη και όχι να αφεθή αν έλαμβάνετο έπ-
όψει και ένας άλλος απομνημόνιστος

των επιτυχίας. Ένωσθ τήν διαίτησιν
του έργου. 'Ιδού τί γράφει σχετικώς
ό καθηγγητής του κολλεγίου του 'Α-
γίου 'Ιωάννου κ. Τζόρτζ Σάμψσον:
«Εις τό μονότον έργο, στο τέλος
μιάς σκηνής, καταβαίνει ή αδελφή,
ανάδουν τά φώτα και γίνεται δια-
λαμψα. Τίποτ από αυτά δεν χωρούν
στο Σαξπέρειο έργο. Τό έργο του
Σαξπέρ πρέπει να παίζεται συνεχώς.
'Ημπορεί να μην έχη τεχνικήν ενό-
τητα, είναι άπαρκήτων όμως να
έχη θεατρικήν συνοχήν. "Όταν έργον
του Σαξπέρ αναδίδέται με τά ση-
μερινά σκηνικά μέσα, οι θεαταί καμ-
μιά φορά παραπονούνται, ότι τό έρ-
γον είναι μακρό και κουραστικό. Δέν
είναι όμως τό έργον κουραστικόν,
άλλά οι περιπτώσι άνακμοαί. 'Αλλα-
γαί σκηνών σημαίνουν διάσπασιν της
δράσεως. Τό έργον έμφανίζεται, όταν
να είχε δεκαπέντε ή είκοσι πράξεις.
Κανένα θεατρικόν έργον, από οίον-
δήποτε και αν γραφή, δεν ήμπορεί να
συγκρατήσθ τό ενδιαφέρον του άκραι-
τηρίου, όταν κατατεμαχίζεται και
αυτών τον τρόπον». Εις τήν παράστα-
σιν της κωμωδίας του Σαξπέρ στο
θέατρον 'Ανδραδών, τό έργον διηρέθη
σε τέσσαρες πράξεις και πολλές ει-
κόνας. Καί άκουσα θεατάς να τό
βρίσκουν μακρό και κουραστικό.

Κατά τά λοιπά ή κ. 'Ανδραδών
κατέβαλε κάθε προσπάθεια για να
δώσθ έσο μπορούσε καλύτερο σινολο.
'Η ίδια υπεδόθη τον ρόλον της Βακ-
ρίκνης, κατ'επίτροπον που άποτελεί
μιαν από τούς καλύτερους της δημοφ-
φώνους ηθοποιούσ της εγχε υπέρ,
έπειτα από τήν άπονομήν του Βενεδίκτο
του Κλάβτον τον Ποριώτη) έγινε
το έργο του Σαξπέρ. Η σπουδαιότητα
και η σημασία των έργων αυτών πηδον
και η σημασία του έργου της. Δ
της θεάτρας 'Ανδραδών το ρόλο της
Βακρίκνης έπαιξε με πλούσια χάρισμα-
τά, που κατέστησαν τήν φωνήν,
τόν χαρακτήρα, τήν άκίνητο πάθος.
Τό έργο της άκίνητης άπέδειξεν
επί τήν σπουδαία ήθοποιός πρώτης
δυνάμεως. Κατέχει έκείνο που άποτα-
λεί τό καλύτερο χάρισμα του ήθο-
ποιού, που προδίδει ψυχή καλλιτεχνική-
δύναμι έκπράσεως. Αποτέλει μια
μεγάλη ύπόσχεσι για τό ελληνικό θέα-
τρο ή δις Καλλιγιά. 'Η Κα 'Ανδραδών
συμπληρώνοντας τον θίασον της δεν
θα μπορούσε να κάνει επιτυχιότεραν
έπιτυχίαν. Αι δύο άλλαι κυρίαί άκρά-
τησαν τους ρόλους των με εύουσιδη-
σίαν. 'Από τους άνδρας ό κ. 'Αποστο-
λίδης έπαιξε τον Βενεδίκτον με πολ-
λήν επιτυχίαν και έδειξε πώσο είναι
καλός ήθοποιός. 'Επίσης οι κ. κ.
Δαμασκιώτης, Μοριδής, Ζωγράφος,
Οικονομίδης, Καλλέργης εις τους
οικείους ρόλους των.

'Η Κα 'Ανδραδών ανέθεσε τάς
σκηνογραφίας και κοστούμια σ' ένα
νέον καλλιτέχνην τον κ. Ζωγράφον, ο
όποτος στην τελευταία έμβασί που έ-
γινε στον Παιρική έχαρτισθή ως
ένα νέο ταλέντο. 'Η εργασία του δεν
τό διαφύδεται, άλλ' άκριδώς έπειδή
έχει ταλέντο και είναι νέος καλός θα
κάνη να μη παρούρεται από τήν έ-
πιθυμία να κάνει εντύπωσι. Σε τέτοια
έργα ό καλλιτέχνης πρέπει να συμ-
περιφέρεται με έσο μπορεί περισσό-
τερο σεδασμό, αγάπην, προσοχή και
δύγως φόβο αν θ' άρέση ή όχι. 'Αν
έλαίπε τό φανερώτερό, αν έπεκράτει
περισσότερα άπλότης και στις σκη-
νογραφίας και στα κοστούμια τό ά-
ποτέλεσμα θα ήταν καλύτερο. Τή
μουσική ή Κα 'Ανδραδών ανέθεσεν
εις 'Ελληνικ συνθέτην ευφήμους γνω-
στόν και από προηγούμενες παρό-

μοιες εργασίας του. Μουσική έγρα-
ψαν και άλλοι στο έργο. Στα 1862
έπαύθη τό έργο ως μελόδραμα με
μουσική και λιμπρέττο του Μπερλιόζ.
'Εκτοτε δέν έναπαύθηκα, καιτό
τό ντούετο μεταβή 'Ηρώς και Ούρου-
λας παίζεταί καμιά φορά σε κον-
σέρτα. Τό 1900 έπαύθη στο Κόβεν
Γκάριντον του Λονδίνου ως μελόδρα-
μα υπό του Στάνφορντ με όχι μεγάλη
έπιτυχία. Δέν είμαι ειδικός για να
κρίνω τή μουσική του κ. Κορρήτης, ή ό-
ποια έπρωτιμήθη από τήν μουσική
του Μπερλιόζ και άλλων συνθετών.
'Αλλά πρέπει να δηλολογήσω, ότι
δέν τήν κατάλαβα τή μουσικήν αυτήν.

Τέλος, ή μεταφρασίς άνατέθη εις
τόν κ. Ποριώτην, ο όποτος έχει να πα-
ρουσιάσθ τήν σημαντικότεραν μεταφρα-
στικήν θεατρικήν εργασίαν στην 'Ελλά-
δα. 'Αλλ' αυτό άκριδώς κάνει τήν κα-
τάληξι μεγαλύτερη έκείνου που ή-
κούσε τήν άπόδοσι στην άγγλική της
σκίπριου κωμωδίας. Πρώτα ό τί-
τλος. Τό «τίποτε», οδοικατικό, χω-
ρίς τό άρθρο κάνει τον τίτλο κολοβά.
'Πολύ κακό για τίποτε». Δέν τό
λέμε. 'Αποδείξει, ότι χθές έλοι
σχεδόν οι κριτικοί, άπαναδήςτως ό-
μιλούντες διά τό έργον, γράφουν:
«Πολύ κακό για τό τίποτε». 'Αλλά
δέν είναι μόνον ό τίτλος. 'Ο κ.
Ποριώτης έδιόχτετο φαίνεται και δεν
έπρωσε αρκετά πράγματα. 'Ανα-
φέρει μερικά. Τό disloyal τό μετα-
φράζει, προκειμένου για τήν 'Ηρώ
«άνομη». 'Αν άνοιγαν οσοδήποτε γλωσ-
σάριον από καννα που συνοδεύουν τό
έργο θα έβλεπε: «disloyalty, (speci-
fic unfaithfulness in love)». Συνα-
πως σημαίνει «άπιστη». Τό άνομη δέν
λέγει τίποτε. Τό sirrah τό μεταφρά-
ζει «έρέ». Ούτε στην τύπο του Ντάγκ-
μπερ, ούτε στο έργο, ταιριάζει ή
απόδοσι «άνα κακός ή άνομη κακού
αποτέλει να αλλά έπαιξή, πώσο
καλίστα, που γίνεται γελώσι διαστρέ-
ψων τις λέξεις ή λέγοντας άλλ' άντ'
άλλων. Καί έδώ ό κ. Ποριώτης τό
παροκάνει. Τά γραμματικά λάθη του
άριστακλήτερα άφηναν τον κόσμο
τουλάχιστον τον κόσμο της πρώτης
εποχής. Δεν γελώσαν. 'Αλλου μετα-
φράζεται λέξεις που δεν τις ήξερε
τό καινόν. Σε μια στιγμή στην ό-
μιλία του Ντάγκμπερ άκούμε με
κατάληξι τή φράσι: «'Ο θεός είναι
καλός άνθρωπος». Τό God's a good
man στο πρωτότυπο είναι παροιμία
και σημαίνει: «'Ο κόσμος είναι κα-
λός όπως τον έπρωταξεν ό θεός και
έτσι είναι για τό καλύτερο». Μ' άλλ-
λα λόγια τό άκατανόητο «ό θεός εί-
ναι καλός άνθρωπος» θα μπορούσε να
άποδοθή ελληνικά με τή φράσι: που
άκούμε συχνά στο στόμα του λαού:
«'Ο θεός έβρει τί κάνει». 'Αλλ' έπα-
νακαμείνω, ότι ίσως ό κ. Ποριώτης
έδιόχτετο, χωρίς φυσικά να θέλω να
πώ, ότι τούτο άποτελεί και δικαιο-
λογία.

Δ. Σ. Δ.